Szakonyi Károly

Éjszakák

Gondozatlan kert volt, a magasra nőtt fű tele volt gyommal, a bokrok szétterültek, a fák elszáradt, halott ágait nem metszették le, a hajdan termő szőlőtőke elvadult, kuszán fonta be a roskadt filagóriát, de most a hó vastag fehérsége befedett mindent, megült a bokrok hátán, a fonnyadt lombokon, jégkéreg verte vissza a fényt a délutáni napban.

A nő az ablaknál állt, nézte a kertet. Angol mintájú ablak volt, négyszögekre osztott, sötét keretben. Kívül az ablakszemek sarkában hó ült. Tetszett neki. Talán ez tetszett a legjobban. Mert a szoba sötét tapétája nyomasztóan hatott rá.

Az ember, a pesti ügyvéd megbízottja a hideg kályha mellett állt bekecsben, a sapkáját le sem vette, fázott.

– Mikor költözne be? – kérdezte a nőt.

– Még nem tudom. – Eljött az ablaktól, megnézte a kályhát. Magas, hengeres, régimódi kályha volt. – Jól be lehet ezzel fűteni itten?

– Lehet ezzel, lehet. Semmi baj ezzel. Szenet kell venni, de hátul, a sufniban talál gallyakat. Sok összegyűlik a kertben. – Sovány, beesett arcú vénember volt, de szíjas, erős, munkához szokott. Beszélt, hogy eloszlassa a csendet. – Én szoktam gondozni a kertet, van ott venyige, meg száraz ág, azzal begyújthatnak.

– Egyedül leszek – vágott közbe a nő.

Az ember meglepetten mérte végig a karcsú, fiatal teremtést. – Egyedül? Nekem azt mondták, hogy…

– Egyedül – szakította félbe éles hangon a nő. Nem így akarta, csendesebben tette hozzá. – Rosszul mondták.

Az öreg hallgatott. Aztán, hogy megtörje a csendet:

– De szén nincs. Az öreg hölgy…

– A nagynéném…

– … a kedves nagynénje már régen nem járt ki télen. Régebben is csak május végén költöztek ki az urával…

– Nagybátyámmal…

– Igen, a professzor úrral. Nagyon szeretett a kertben dolgozni, én segítettem néha ültetni, metszeni… Szép fák voltak itt, akkora őszibarackok termettek, mint egy labda. De mind kipusztult. A hölgy… a nagynénje meg virágokat nevelt, szép dáliái voltak… – Várt, nézte, ahogy a nő körbe-sétál a szobában. Nem tudta, akar-e még tőle valamit. –Télen

is… – azért folytatta kis csend után –, télen én vigyáztam a házra… Talán tetszik tudni…

– Nem. Nem tudom. Már régen nem tartottuk a kapcsolatot.

Az öreg hallgatott. Erre nem tudott mondani semmit.

– Szerettem itt – mondta a nő. – De maga nem emlékezhet rám. Az már régen volt, lánykoromban. Meg gyerekként. Amikor még szerettük egymást… – Nem mondta, hogy kik, az ember azt hihette, talán a házasságáról beszél. A nő megint az ablakhoz sétált, nézte, hogyan forgatja a szél a hóesést. Voltak akkor is ilyen nagy havak, gondolta, régi havazások jutottak eszébe, nagy séták a befagyott folyónál.

– Hát igen. Magát nem láttam itt, soha – mondta a férfi.

– Nem. Nagyon felbomlott a család. Nem is értem, a nagynéném miért hagyta rám. Miért rám hagyta. Nem is akartam elhinni, amikor az ügyvéd értesített. Hogy miért gondolt éppen rám? – Csak bajlódásom lesz vele.

Az öreg ezt nem akarta meghallani, feszélyezte a nő kifakadása. Elterelte a szót. – A professzor úrék is csak néhány hétre jöttek már az utóbbi időkben. – A nő nem figyelt rá. Nézegette a berendezést. Régimódi, úrias berendezés volt, a falon az egyik kép megbillenve állt, helyreigazította. – Az ott az íróasztala – mondta az ember. – A professzor úr holmijával. De elrakhatja a verandára. Van ott egy komód. Abba.

– Van itt internet? – kérdezte a nő.

– Hogy tetszik mondani?

– Internet. A számítógép miatt.

– A telefont kérdezi? Mert az volt, de kikapcsoltatták.

Zöld ernyős lámpa állt a könyvek mellett, meg egy csukott táskaírógép. Az asztal lapját kopott bőrmappa borította.

– Nem, az nem kell. Van mobilom. – Kinyitotta a kályha ajtaját, belenézett.

– Én úgy szoktam begyújtani – vette észre az öreg –, ha megkértek rá, hogy mire kijönnek, mondjuk karácsonykor, melegedjen át a ház, úgy szoktam, hogy alulra teszem a szenet… van itt a közelben, a zöldséges mellett egy tüzelőkereskedés… úgy szoktam, hogy lenn van a szén, és felül a gyújtós.

– Felül?!

– Igen, felül, meggyújtom, kezd lefelé égni, és szép lassan, szinte egész nap ég, és melegít.

– Ilyet még nem is hallottam.

– Pedig így a jó, meglátja. – Kicsit várt, aztán megkérdezte – A többiekkel… a többi örökössel megegyeztek ugye? Mert ha jönnének, mit mondhatok? Nem mondhatnék semmit, ugye.

– Az ügyvéd dolga volt a megegyezés – mondta a nő…

– Akkor minden rendben – nézett körül az ember. – A kulcsokat odaadtam… Ja, a fürdőszobában nem lehet begyújtani, valami baj van a hengerrel, majd megnézetem, de nehéz a mesterekkel. Kis munkára nem jönnek ki. Pedig az ügyvéd úr megbízott vele. Hát talán valamelyik héten. Lavór az van, a vécét le lehet húzni, novemberben víztelenítettem, de tegnap beindítottam, megvizsgáltam a csapokat, hogy mire megérkezik, rendben legyen. Amúgy értek mindenhez, csak tessék szólni, gyárban dolgoztam, amíg volt gyár. – Megint körül nézett. – Más, ha van…?

– Semmi más, köszönöm. Majd keresem, ha kell.

– Csak nyugodtan. Szomszédok vagyunk… hát akkor… érezze jól magát.

Elment.

Eddig rendben, gondolta az író, elindítottam egy történetet, azt hiszem, elég jól, van légköre, jó a két figura, a helyszín, de hogyan tovább. Hetek, hónapok óta nem írt semmi jót, de most eszébe jutott ez a dunakanyari ház, a kert, a tél, és kezdeni akart vele valamit. Érezte az atmoszféráját. És a nőt is elképzelte – könnyen képzelt el nőket a novelláihoz – egyiket meg is szerette mindjárt, jó harmincas volt, karcsú és barna, kicsit kócos hajjal, amolyan szétomló, laza göndörséggel, nem túl szabályos arccal, mert a babás arcok soha nem vonzották, mindig szerette, ha talált egy kis szabálytalanságot, szerette a széles, érzéki ajkakat, a szemek körül a nevetéskor összefutó kis ráncokat. Polett. Ez a franciás név illet rá. Látta az ablaknál, ahogy nézte a kavargó havat. Ezzel is lehetne valamit kezdeni, régi emlék egy hajdani télről, amikor a nagynénjével sétálni indultak az erdő felé, éppen csak hulldogált a hó, aztán mind jobban esett, végül hatalmas hóvihar tudtak megbirkózni hazafelé a széllel meg az egyre nagyobb havazással… Nagyon félt, rettegett, hogy megfagynak, meghalnak, látott már ilyet filmen, beleveszni a jég világába… Ez jut eszébe, meg a forró tea, amit plédekbe burkolódzva kortyolt már a tűz mellett… Ez a kályha volt itt akkor is, ez a régi kályha. De mit akar ő itt, ebben a házban? Örökölte... Igen, ez egy kicsit regényes, de van ilyen szerencsés, váratlan örökség. Gyerekkorában sokat volt itt az anyja nővérénél. Aztán egyszer csak nem jöhetett többé. Az anyja és a nagynéni valami régi nézeteltérés miatt megszakították a kapcsolatukat. Családi ügy? Nem, azt hiszem rosszabb. Valami homályos dolog, amiről csak fél füllel hallott, amikor egy este kihallgatta szülei beszélgetését..."Nem mész azokhoz többé!"… Az anyja olyan határozott volt ebben a kérdésben, hogy nem ellenkezhetett. Fájó szívvel. Mert szerette ezt a folyóparti tájat. Szidi néni. Már a neve is mindig izgatta, ez a furcsa név. Szidi néni kedélyes volt, mint a teltkarcsú nők általában, ellentéte a férjének, a mindig morcos professzornak, a morcos és szigorú és fekete embernek. Tömött, fekete bajusz, bozontos, fekete szemöldök. El sem tudta képzelni, hogy gyerekük legyen. Nem is volt. Így aztán a nagynénje azt mondta, engedjétek hozzánk ezt a gyereket, elfutkos itt, ti meg nyugodtan dolgozhattok. Nagy fájdalma volt, amikor nem

érezhette többé Szidi néni vaníliássütemény-illatát, vagy reggelenként – amikor náluk volt – a rózsakölnit, ami belengte fehér, dús keblét.

Na, kicsit előbbre jutottam, gondolta az író. Nyilván azért örökölte tőle ezt a házat – voltaképpen nyaralót, amit villának neveztek – mert Szidi néni is emlékezett a régi időkre. Egy gyermektelen asszony bizonyára anyai ösztöneit plántálhatta bele a kapcsolatba.

Mi lehetett a családi konfliktus oka? Az író azt gondolta, hogy nem szükséges meghatározni, magyarországi életkörülmények között számtalan akad, ami örök haragot támaszthat, nem is kell valami sok hozzá, elég egy kis eszmei, vallási, faji nézetkülönbség, ami kirobbanthatja és tartósíthatja. Valami ilyesmi történhetett, a nagybácsi, a fekete ember lehetett a dologban, talán feljelentette Polett apját (a Gestapónál? az Ávónál?), talán elkonfiskálta Polett anyjának apai örökségét vagy egyszerűen csak állandóan gonosz megjegyzéseket tett a családjuk szerény anyagi helyzetére. Mindegy. Polettet elzárták kedvenc nagynénjétől.

És most itt van. Ez az ember azt kérdezte, mikor költözik ide. Van pesti lakása, igaz, szűkös garzon, de egyedül él, egy kereskedelmi cég marketingét vezeti, jól keres… De ha Márk… Ha Márk végre…

A nő (Polett) eljön az ablaktól, leül abba az öreg fotelba, amelyiknek a bőrhuzata már csupa repedés, táskájából kiveszi a mobilját, és nyomkodja az ismert gombokat. Vár.

Kis izgalommal, de reménnyel várja, hogy jelentkezzen a hívott fél. Végre…

– Miért most?... – hallja az ideges suttogást.

– Tudom, tudom, de most muszáj. Itt vagyok egy házban… Egy házban. Igen, abban. Kijöttem… Ne, még várj! Várj! Ne holnap! Ne!… Most! – szünet, majd bátortalanul. – Kijönnél? – Hosszú csend. Süket csend a vonalban. Könyörgőn: – Kijönnél?… De, de! Most! – Erősebben markolta a mobilt, szinte görcsösen, a szeme megtelt könnyel, és hirtelen kitört: – Örökké ez van! Örökké ez a majd… Mire várjak?! Miért várjak?! Nem érdekel! – Felemelte a hangját – Nem érdekel a fejfájása, a migrénje, a fenyegetései! Nem érdekel! De, de, ezt mondom!... Ne kezdd megint, hogy a gyerekek! Ne gyere mindig velük! Szenved! Csak ő szenved?! Hagyd ezt! Mire vársz? Hogy kidobjon? Azt várod, hogy kidobjon, és akkor te vagy a mártír?... De, így beszélek, hát hogyan beszéljek ?! – Feltört belőle a sírás. – Nem, ne tedd le! Kérlek, ne!… Ó, persze! Nem, nem szeretsz, csak hazudozol! – De, de, hazudozol!... És mindig csak…

A vonal szétkapcsolt.

– Na, ezt azért ne! – Dühösen rácsapott a mobilra, hátravetette magát a fotelban, és sírt, sírt a dühtől. Aztán csak ült bénán, amíg el nem apadtak a könnyei. Fázott. Hideg volt a szoba, hideget árasztottak a falak, a vaskályha is. Lassan sötétedett a délután, tudta, hogy el kell indulnia, de nem mozdult mégsem. Márk soha nem fog elválni – gondolta. Soha nem fogja otthagyni azt a nőt. A gyerekek. Mindig, hogy a gyerekek. Fél a gyerekeitől. Fél. Márk fél…

A férfi kezét látta maga előtt, a gyűrűt az ujján, az ápolt körmöket, aztán a borotvált arcát, a homlokába hulló haját.

Szidi nénivel ilyen délutánokon fokhagymás pirítóst ettek, forró citromos teát kortyoltak. A hálószobában nem fűtöttek, lefekvéskor törülközőbe burkolt meleg téglát tettek a lábukhoz. A díványon aludt, ők meg a széles, nagy ágyban. A nagybácsi még sokáig olvasott a kislámpa fényénél, csak suttogva kívánhatott jó éjt Szidi néninek.

Felállt a fotelból, megkereste a holmiját meg a kulcsot, bezárta a házat, a kertet már vastagon belepte a hó, bokáig gázolt benne az autóig. Egy nagy hóbucka volt az egész, kesztyűs kézzel sepregette le a tetejéről meg az ablakokról, aztán a csomagtartóból elővett egy kis seprűt, azzal szabadította ki a kerekeket is, megizzadt, mire beülhetett a volánhoz.

Nem jó ez a vég, gondolta az író. Nem jó, semmitmondó, üres. Nem történt semmi, csak egy kis szerelmi bánat, a nős Márknak eszébe sincs válni, de azért meg akarja tartani a szeretőjét is, ismert história. Vajon Polett valóban azt hiszi, hogy egyszer összeköltöznek? Vagy úgyis tudja, hogy ez csak álom, de most jó lett volna, ha kiszalad hozzá, hazudhattak volna maguknak egy kis álságos életet.

Polett megy haza a havas úton a városba, a garzonba, reggel bemegy a céghez, sok lesz a dolga. Márk telefonálni fog, hogy délután ráér, felugrik hozzá, de korán, mert este családi vacsora…, és ő azt fogja mondani, rendben. Rendben van drágám! Aztán jön az éjszaka. Az éjszakák. Az üres éjszakák...

Van egy nyaralóm…, egy házam – nevetett fel Polett, amint hajtott hazafelé a hóesésben. Csapkodta a volánt, nevetett. Házam, kertem!… Nyáron majd én is dáliákat nevelek, mint Szidi néni. Aztán elcsendesedett, és arra gondolt, hogy talán Szidi néni szerethette őt igazán. Hogy igazán csak Szidi néni. De az ilyesmit mindig csak később tudja meg az ember.

2021. április 27.